

VIJESTI

HRVATSKO KEMIJSKO DRUŠTVO

Glavna godišnja skupština Hrvatskog kemijskog društva za god. 1949.

Glavna godišnja skupština Hrvatskog kemijskog društva održana je dne 6. lipnja 1949 u predavaonici Prirodoslovnog fakulteta na Strossmajerovom trgu 14.

Prisutni: Abonyi Irena, Akačić Branka, Balenović Krešimir, Barković Dragutin, Berkeš Ivan, Bišćan Josip, Brajković Vladimir, Cerkovnikov Eugen, Filipović Ivan, Filipović Ladislav, Fintić Vladimir, Fleš Dragutin, Galijan Jelenka, Grdenić Drago, Grdinić Marcel, Hahn Viktor, Hansal Rudolf, Iveković Hrvoje, Jean Alfred, Jugović Vojislav, Keglević-Brovjet Dina, Kirkov Panče, Kolbach Dragutin, Kovač Vladimir, Kovač Zvonko, Kuljiš Vanda, Marković Dragan, Mastnak Alenka, Matijević Egon, Miholić Stanko, Mikac Mirna, Mildner Pavao, Mirnik Katarina, Mirnik Mirko, Munk-Weinert Mira, Njegovan Vladimir, Ostrogonac Marko, Piantanida Miho, Podhorsky Rikard, Proštenik Mihovil, Rajner Ernest, Rašica Bojana, Rumbak Branko, Rozgaj Stanko, Schulz Karlo, Seifert Vladimir, Seiwert Rativoj, Smolčić Zora, Stipetić Julije, Stubičan Vladimir, Sunko Dioniz, Šarić Artur, Šateva Milka, Skarica Nebodar, Sulc Delimir, Štivić Ivan, Thaller Viktor, Ternbach, Težak Božo, Tomić Dragutin, Urch Melita, Velikonja Nenad, Vouk Velimir, Vukčević-Kovačević Vera, Žerđik Mladen, Živković Hela.

U 18 sati konstatira predsjednik, prof. dr. R. Podhorsky, da nema prisutnog dovoljnog broja članova, pa predlaže, da najprije održi predavanje dr. ing. M. Proštenik pod naslovom: »Utišice o boravku u laboratoriju prof. Ružičke u Zürichu«.

Nakon završenog predavanja u 19.15 sati prof. dr. Podhorsky otvara glavnu godišnju skupštinu. U kratkom pozdravnom govoru ističe, da je već u više navrata dovoljno istaknuta problematika Hrvatskog kemijskog društva i da je danas potpuno jasna potreba postojanja takvog društva. Nakon toga predlaže ing. I. Filipovića i M. Mirnika za zapisničare, a prof. dr. V. Njegovana ovjerviteljem zapisnika pa predaje riječ tajniku prof. dr. Težaku.

Izvještaj tajnika

Imam dati izvještaj o prilikama, naporima, uspjesima i neuspjesima našeg društva u vremenu od mog posljednjeg izvještaja od prije godinu dana, pa do danas. Jednako kao i prošli put morat ću kao tajnik društva, da u moj tajnički izvještaj unesem stanovite stvari, koje nisu predmet neposrednog društvenog djelokruga, ali ako se na njih ne bih osvrnuo barem letimično, mislim, da ne bih izvršio svoju dužnost. Jer ima mnogo toga našto nas društvena pravila obvezuju, ali nam ne pružaju mogućnosti, da ono što želimo i ono što držimo potrebnim u istinu i uradimo.

Ja neću ponavljati ono, što sam prošle godine govorio, premda bi i za to bilo razloga. Mi radimo naime pod prilikama, gdje snabdijevanje laboratorija instrumentima, laboratorijskim priborom i kemikalijama, te naših biblioteka stručnom literaturom, ne daje nikako impresiju, da se stvari poboljšavaju; one stagniraju, ako već ne idu polagano na gore. Nezgoda je, što se oskudica osjeća na mnogim stranama, gdje je ne bi trebalo biti. Tako odgovorni čimbenici pokušavaju da doskoče mnogom zlu, ali baš slabost u redovima za nauku i struku neposredno odgovornih osoba onemogućuje nam, da se vide rezultati one pomoći, koja se daje. Razlozi za to su u tome što je ne primaju pravi, ili se ne prima u svim formama, koje tek, ako su sve ispunjene, daju traženi rezultat. Šta je konkretno, pitat ćete. Mnogo toga konkretnog znate. Mnogo toga ako bih ovdje nabacio, izgledalo bi kao optužba; ako bih tražio razloge za opravdanje, izgledalo bi da bilo koga ispričavam. Ja bih imao volje na mnogo toga se tužiti, ali to ne pomaže; valja tražiti stvarne načine da bude bolje. Zato ono što kažem smatrajte, da je rečeno za to da bude bolje. Dakle, da predemo na mali dio malo konkretnije materije.

Počet ćemo od najširih, internacionalnih odnosa. Mi, na pr. ne znamo, a ne znamo ni kada ćemo doznati, bar oficijelno, da li je naša zemlja začlanjena u Internacionalnu uniju za kemiju, a ako jest, tko je predstavljala. Sve veze s inozemstvom imaju biti provedene preko Akademijaskog savjeta, dok se znanstvena društva za sada evidentiraju samo kod Ministarstva unutrašnjih poslova i Komiteta za znanstvene ustanove, odnosno Ministarstva za kulturu i nauku. Jugoslavenska akademija nije još, na pr. našla formulu za povezivanje s naučnim društvima, premda su baš naučna društva pravi motor znanstvene i stručne djelatnosti. Znanstvena društva predstavljaju najširi znanstveni kolektiv s obzirom na pojedine grane znanosti i moraju ući u operativni plan svih institucija, koje u socijalističkoj zemlji imaju prvenstveni zadatak da koordiniraju, organiziraju i općenito unapređuju

našu znanost. Narodna vlast daje neposrednu potporu znanosti preko sistema akademija, pa bi njihova dužnost bila, da tu pomoć jednim dijelom i tako upotrebe, da će naučna društva moći naći potporu na administrativnom i izdavačkom području, gdje se slabost naučnih društava, koja žive od poštovitosti svojih članova i za sada više ili manje slučajnih subvencija, naročito teško osjeća. Tako smo prešli na unutrašnji sektor. Međutim, moramo se još malo zadržati na internacionalnom području.

Mislím naime, da nam je kao znanstvenom društvu dužnost upozoriti na štetnost načelnog ograničavanja naučnih publikacija naših naučnih radnika na naše domaće naučne časopise. Moje je lično stanovište, da se službeno kod toga ne misli, ni ne može misliti na radove iz egzaktnih znanosti, koji su eksperimentalnog karaktera, jer bi to značilo nepoznavanje značenja pravog znanstvenog internacionalizma, i podsjećanje grane, preko koje se najnaprednija misao razvijala kroz desetljeća i stoljeća, i koja je i dala temelje suvremenoj ideji socijalizma. Mi svi znamo, kako jedino internacionalna misao može predstavljati istinsku znanost. Mi znamo, da za znanstveni rad moramo mnogo puta tražiti preko čitavog globusa i to kroz godine onoga, koji će nas moći s interesom pratiti ili stvarno kritizirati. Jedan prijatelj je lijepo neki dan rekao, ako nešto kod kuće objaviš, pročitat će ti jedan do dva prijatelja i još jednom toliko neprijatelja, dok će prava vrijednost ili bezvrijednost ostati pokopana kroz desetke godina ili zauvijek. Ako se već borimo za vrijednost domaćih publikacija, moramo poći putem, kojim su išli sovjetski, kao i drugi narodi, koji su imali tek osvajati pozicije u znanosti. Najprije internacionalno sito i rešetko za nacionalnu znanstvenu produkciju, a onda tek se može očekivati internacionalna kvaliteta za nacionalne publikacije. Svaki drugi put teško da će dovesti do cilja, a da ne govorimo o tome, koliko više za prestiž naše zemlje znači, ako naši znanstveni radnici budu svoje publikacije u internacionalnim časopisima ispreplitali s referencama svojih radova u domaćim časopisima. Jer nemojmo zaboraviti: oni, koji nalaze za potrebno da pišu u internacionalnim časopisima imat će sigurno i dovoljno materijala i za domaće.

Tako smo opet spojili razmatranje naših prilika u internacionalnim i nacionalnim koordinatama. Izgleda, da je kod naše kemije teško išta reći odvojeno za jedan ili drugi sektor.

Daljnju opću stvar, koju bi valjalo diskutirati, predstavlja pitanje »Arhiva«, odnosno pribiranja i redigiranja prvenstveno referatnog materijala. »Arhiv« da udovolji stvarnim potrebama, ne samo da mora biti takav, da po svom dijelu originalnih radova postane internacionalno vrijedna publikacija, nego mora također u svom referatnom dijelu predstavljati snažno sredstvo stručnog i znanstvenog uzdizanja naše kemijske sredine. U nemogućnosti da izdajemo monografije o aktualnim naučnim i stručnim područjima, služiti ćemo se ponajviše skupnim referatima. U tom pogledu obećana nam je znatna pomoć od strane bratske organizacije, koju predstavlja sekcija kemičara Društva inženjera i tehničara Hrvatske, a uz neposrednu pomoć Glavne direkcije za kemijsku industriju. Samo, da zadovoljimo zahtjevima, morat ćemo imati veliku i to kolektivnu pomoć svih stručnih ljudi naše sredine.

Pokušali smo u tom smislu podstaknuti rad posebnih radnih grupa: (1) za fizičku, anorgansku i analitičku kemiju, (2) za organsku, biokemiju i terapijsku kemiju i (3) za opću, anorgansku i organsku kemijsku tehnologiju. Te grupe bi imale raditi preko posebnih seminara. Tražili smo, da se prijave zainteresirani i nadamo se, da će te grupe proraditi. Međutim, ono na što bih morao upozoriti, to je, da su se našle i da se nalaze ogromne poteškoće, da naši naučni i stručni radnici nadu vremena za jedan od temeljnih svojih zadataka, a to je za kolektivni znanstveni i stručni rad. To je strahovita činjenica. Mi želimo da dostignemo i prestignemo druge; mi oficijelno predstavljamo našu znanost, a moramo se radi najobičnijih pogonskih poslova utapati u drugim zadacima, tako da nam često ostaje od nauke samo da čeznutljivo gledamo na stvari, koje se dešavaju na laboratorijskim stolovima drugih, koji se nalaze izvan naših granica.

S druge strane, moramo također istaknuti, da rezultati koje daju naši znanstveni radnici, premda je toga razmjerno vrlo malo, po vrijednosti sigurno ne zaostaju za mnogim radovima stranih škola, ali nemojmo zaboraviti, da je to rezultat skoro nemogućeg iskorištavanja naših radnih energija, jer sve što se postizava, postizava se ne u normalnom radnom danu, već u drugom radnom danu, kojega neminovno sadržava za svakog našeg znanstvenog radnika običan sunčani dan od 24 sata.

Naravno kemijsko društvo nije u mogućnosti, da mnogo toga direktno izmijeni, ali ono je sigurno pozvano da preko svoga kruga članova ove probleme stalno potiče, diskutira i traži rješenja. Kemija je takva struka, da će se sve što je u vezi s njenim napretkom svagdje respektirati radi općeg napretka naše zemlje. Samo budimo svijesni, da su za znanstvene i stručne stvari na kemijskom području prvenstveno zvani kemičari. Da se barem nešto od te za kemičare i zemlju važne problematike otvoreno prodiskutira, za to je bilo i ovo, što sam rekao, izneseno.

A sada još nekoliko čisto poslovnih podataka.

Broj članova. Društvo broji 139 redovnih, 6 izvanrednih i jednog počasnog člana. Umrli su članovi: prof. Dragutin Strohal i ing. Ivan Reiter (prisutni odaju počast umrlim članovima ustajanjem i jednominutnom šutnjom).

Biblioteka. HKD prima zamjenom 18 stranih i 6 domaćih časopisa. Nabavljeni su neki najvažniji časopisi radi kompletiranja pojedinih serija časopisa, koji se nalaze u biblioteci. Sastavljen je popis časopisa, koji su od osobitog interesa za kemičare i o kojima se u biblioteci HKD vodi posebna briga. Ti časopisi su podijeljeni na posebne grupe, prema kojima mogu biti smješteni u raznim bibliotekama. Tako predstavljaju grupe: (1) opći časopisi za sve grane egzaktih znanosti (40 časopisa), (2) časopisi iz opće kemije (40 časopisa), (3) časopisi iz specijalnih kemija (40 časopisa), (4) časopisi iz tehničke kemije (30 časopisa) i (5) časopisi iz fizike (15 časopisa). Ukupno dakle 165 časopisa, koji bi morali stajati svim kemičarima na raspolaganju u potpuno kompletnim serijama i to u lako pristupačnim bibliotekama. Naša biblioteka je otvorena dnevno od 7 do 21 sata, a i dulje.

Kemijski kolokviji. U prošloj poslovnoj godini održano je 16 kolokvija, gdje je izneseno 14 originalnih radova i 9 referata. Ono, što je rečeno za kolokvije prošle godine, vrijedi potpuno i danas. Kao dopuna naših kolokvija na tehničkom polju djeluju kolokviji sekcije kemičara Društva inženjera i tehničara Hrvatske.

Arhiv za kemiju. Tajništvo je uz davanje izvještaja svima koji su to tražili, vršilo poslove administracije ARHIVA. ARHIV se mnogo traži u državi i u inozemstvu i bit će potrebno povećati njegovu nakladu.

S tim bi moj izvještaj bio završen.

Poslije izvještaja razvila se diskusija. Na upit prof. dr. Balenovića, kako treba shvaćati ograničenje publiciranja naučnih radova u inostranstvu, da li se tu uopće radi o zabrani ili je tu potrebno samo neko odobrenje, prof. Podhorsky odgovara, da je koliko je njemu poznato, za publiciranje u inostranstvu potrebna samo dozvola republikanskog Komiteta za naučne ustanove, sveučilište i visoke škole. Svrha tog propisa je ta, da se recenzijom radova postigne, da se šalju u inozemstvo samo kvalitetni radovi i da se poboljša kvalitet domaćih radova i potaknu autori, da štampaju što veći broj radova u tuzemstvu. Mnogima su takve dozvole već izdate. Prof. Težak pita, po kakvim kriterijima će se ocjenjivati radovi, koji se mogu slati u inozemstvo i nakon kakvih formalnosti se takve dozvole izdaju. Prof. H. Iveković kaže, da je bila glavna intencija te odredbe, da se što više publicira kod kuće, i da se osigura našim stručnim gasilima dovoljno radova. Načelna zabrana za objavljivanje u inostranstvu ne postoji, već treba samo dozvola Komiteta za naučne ustanove, sveučilište i visoke škole, a Komitet saraduje s Akademijama nauka. On sam ne uvida potrebu objavljivanja naših radova u inostranstvu, jer ne postoji naročiti interes za to, tim više, što se u »Arhivu za kemiju« može publicirati na stranim jezicima, a o tim radovima se u inostranstvu referira. Na to kaže prof. Težak, da drži, da se tom odredbom ipak znatno otežava publiciranje u inostranstvu i da bi takav postupak recenziranja mogao biti od teških posljedica za razvoj naše nauke.

Prof. Iveković pita, zašto bi to imalo teške posljedice. On ponovno naglašuje da imamo mogućnost publiciranja, jer postoje časopisi i postoje izdanja Akademija nauka, a možemo publicirati i na stranim jezicima. Tom odredbom se dakle nikako ne sprečava, da mogu naši naučni radnici publicirati, nego se želi, da naši časopisi dobiju na renomeu. To je potrebno kod nas, gdje se brzim tempom izgrađuje naš naučni rad. No drugo su poteškoće, na koje nailaze naučni radnici kod te izgradnje. Potrebno je samo, da se narodnim vlastima pokazuje put. Na to odgovara prof. Težak, da mi moramo koristiti iskustva drugih na tom polju i poći njihovim putem, a to znači, najprije se moraju stvoriti kriteriji i kompetentan krug ljudi, koji će moći ocjenjivati pogodnost ili nepogodnost nekog znanstvenog rada za publiciranje, a to je vrlo teško postići kod sadašnjeg broja naših znanstvenih radnika. Valja naime uočiti činjenicu, da se mnogo puta za istinski znanstveni prinos jedva u svijetu nađe čovjek, koji će moći dati pravilnu ocjenu, pa prema tome valja pojedinom znanstvenom radniku ostaviti punu slobodu, da publicira tamo, gdje može očekivati najpravičniju i što bržu reakciju. Svako ograničavanje u tom pogledu predstavljat će zapreku znanstvenom radu, što može razvoju našeg znanstvenog kruga, a i samoj zemlji samo škoditi. Ne smijemo naime zaboraviti, da smo mi u stadiju, kad možemo mnogo toga primiti, a razmjerno malo davati, pa će bilanca široke i otvorene saradnje s drugima biti za nas vrlo pozitivna.

Ing. Guštak pita, tko je zapravo dao tu preporuku, tko zna za nju i gdje je objavljena. Prof. Težak mu odgovara, da je javljena institutima posebnim raspisom. Na to ing. Guštak izjavljuje, da prema tome svatko tko radi van tih instituta, za taj raspis ne zna, pa može slobodno publicirati, gdje hoće i drži, da je čitava ta diskusija suvišna. Prof. Težak kaže, da diskusija tako dugo nije suvišna, dok taj raspis postoji i tiče se rada takvih društava, kao što je HKD i ono je u prvom redu pozvano, da to pitanje rasčisti. Ing. Šarić kaže, da on vidi »crno« jedino u radu samog društva: 1) Ako pitanje predstavnštva u Internacionalnoj uniji za kemiju još nije riješeno, kriva je sama aktivnost odbora

društva, koji sigurno nije poduzeo korake u tom smislu. Jedino pismena predstavnika Komitetu za škole i nauku i Srpskom kemijskom društvu jasno nije dovoljna. 2) Što se tiče zabrane publiciranja, kaže, da se radi u prvom redu o prijavi i evidenciji svih publikacija naših radnika u inostranstvu na jednom mjestu. 3) Treće, o čemu želi govoriti, pitanje je saradnje drugova iz pogona u naučnom radu. Istina je, da se težište rada u tvornicama nalazi na ispunjenju zadataka, koje prvenstveno postavlja pogon, ali je istina i to, da ima drugova iz tvornica, koji sudjeluju s uspjehom u naučnom radu. To dokazuju na pr. radovi i dr. Piantanide i ing. Fleša. Prof. Iveković vidi, da iz referata tajnika izlazi skepticizam, koji nije na mjestu. Na institutima se mnogo više radi nego prije, a osim toga se osniva sve čvršća veza između instituta i Akademija nauka. Saradujemo i sa industrijom, koja pomaže tu saradnju materijalnim sredstvima i zadaje nam problematiku. Jasno je, da se ne možemo uspoređivati s velikim institutima u inostranstvu. Siguran je, da može pomoć narodnih vlasti u tom nastojanju rasti još daleko veća, a HKD je u prvom redu pozvano, da poduzme korake i pokaže narodnim vlastima pravi put.

Iza toga je rodnio blagajnik Dr. Hahn slijedeći izvještaj:

Iz vještaj blagajnika:

Sudeći po blagajničkom poslovanju u proteklom razdoblju od 27. ožujka 1948. do 4. travnja 1949. djelatnost društva je u vidnom razvitku i napredovanju.

Sveukupni primici uključivo salda iz prošle godine iznosili su Din 194.208,45, što je za Din 128.408,50 ili gotovo 200% više nego u prošloj godini. Sveukupni izdaci iznosili su Din 73.793,50, tako da je saldo iznosi u blagajni Din 120.414,95, od kojeg iznosa se Din 117.825,45 nalazi na tekućem računu u Narodnoj banci FNRJ, Centrali za NRH, a Din 2.589,50 u ručnoj blagajni.

Od ukupnih prihoda otrpada na redovite prihode, t. j. uplaćene članarine i pretplate za »Arhiv« Din 19.157.—, što je četiri puta veći znos nego u prošloj radnoj godini. Tu činjenicu treba pozdraviti, ali istovremeno se mora istaknuti da je broj onih, koji su uplate izvršili, još uvijek relativno malen, da iznosi jedva 100, od kojeg treba jedan dio (nečlanove) odbiti, tako da jasno proizlazi da ima priličan broj članova, koji nisu uopće ništa uplatili. Stoga se oni i ovim putem pozivaju da ispune svoju člansku dužnost i da uplate zaostalu članarinu. Da je važnost tih uplata veoma velika, ne treba posebno naglašavati. Vidimo na primjeru protekle godine, da su subvencija za štampanje »Arhiva« za god. 1947. iznosile Din 50.000.— dok su samo troškovi štampanja toga godišta »Arhiva« iznosili oko 60.000.—, pa je trebalo tu razliku namiriti iz redovitih prihoda društva, a da se o ostalim troškovima i izdacima društva i ne govori. Za prodana starija godišta »Arhiva« primljeno je ukupno Din 5.500.—. U ime subvencije za izdavanje »Arhiva« primljeno je ukupno u toku prošle radne godine Din 110.000.—, što je za Din 60.000.— ili 120% više nego u lanjskoj godini. Od te svote je Din 90.000.— doznačio Komitet za škole i nauku FNRJ, a Din 20.000.— Društvo inženjera i tehničara Hrvatske. Ovu činjenicu treba naročito pozdraviti, jer je sigurno, da će samo putem subvencija biti osigurana materijalna baza, koja je društvu potrebna za redovitije i češće izdavanje društvenog glasila »Arhiva«. Na strani primitaka zabilježena je također svota od Din 4.600.— koju je uplatilo 46 članova HKD i njihovih pozvanika (svaki po Din 100.—) za troškove zakuske u hotelu Esplanade prilikom boravka prof. Preloga u Zagrebu na dan 28. srpnja 1948.

Izdaci su bili slijedeći: isplaćen je u knjigovežnici Šoban dug iz prošle godine u visini od Din 5.000.—, na ime troškova Nar. banke plaćeno je Din 244.—, dok su troškovi otpreme »Arhiva« i administrativni troškovi društva (uključivši nagradu drugu M. Tkalčecu u visini od Din 2.000.—) iznosili ukupno Din 4.054,50. Da su troškovi administracije bili tako niski treba u prvom redu zahvaliti tajniku društva prof. B. Težaku i njegovim saradnicima, koji su se mnogo zalagali dobrovoljnim radom. Sveukupni troškovi zakuske u hotelu Esplanade u čast prof. Preloga iznosili su Din 5.200.— od čega je na teret društva otpalo svega Din 600.—. Najveću stavku izdataka iznose troškovi štampanja »Arhiva«, Din 59.539.—, koji je iznos bio predviđen prošlogodišnjim proračunom. Zanimljivo je istaknuti, da je proračun za godinu 1948/49., primljen na zadnjoj godišnjoj skupštini društva, u pogledu primitaka potpuno realiziran, pa čak i premašen, što je svakako pozitivna činjenica.

Nakon završenog izvještaja, blagajnik predlaže skupštini nacrt proračuna za god. 1949/50., koji se u cijelosti prima.

Izvještaj blagajnika primljen je bez diskusije.

Poslije toga dobiva riječ glavni urednik »Arhiva za kemiju« prof. dr. S. Miličić, i daje slijedeći izvještaj:

Izvještaj glavnog urednika »Arhiva za kemiju«

»Arhiv za kemiju«, godište XX. spreman je za štampu, ali iz tehničkih razloga nije još predan u tiskaru. To će biti izvršeno tek za jedno tjedan dana. »Arhiv« sadrži 21 originalnu naučnu radnju, 12 preglednih referata, kraće referate, prikaz knjiga, dva nekrologa i vijesti na ukupno 240 stranica. Prema XIX. godištu povećao se prošlogodišnji »Arhiv« za oko 80 stranica. Uzme li se međutim, da je redakcija ovog puta iz tehničkih razloga zaključena sa 31. ožujka 1949., da dakle prošlogodišnji »Arhiv« opsiže razmak vremena od 15 mjeseci, to je i ovaj put povećanje obima lista više prividno, nego realno. Naučni dio zaprema 120 stranica (za 12 više, nego g. 1947), referati 100 stranica (za 68 više, nego g. 1941.). Po broju stranica najveći dio originalnih naučnih radova pada u područje fizikalne kemije (29%). Na organsku kemiju otpada 18%, na biokemiju 18%, na analitičku kemiju 20%, a na tehničku kemiju 15%. Kako se iz navedenih podataka vidi, ima se povećani opseg »Arhiva« u glavnom pripisati većem broju i opsegu referata, dok mu je opseg u pogledu originalnih radova, s obzirom na prije istaknutu činjenicu da list obuhvaća interval za 25% veći, nego god. 1947., u stvari pao, jer povećanje broja stranica iznosi samo 8%. Zahvaljujući zauzimanju drugova iz kemijske industrije osigurana su i ove godine materijalna sredstva za štampanje časopisa, premda mu oprema, prema izvavi štampara, neće ove godine biti ni izdaleka onako sjajna, kakva je bila prošle godine.

U diskusiji prof. Podhorsky dopunjuje izvještaj time, što kaže, da nije sav primljeni materijal ušao u zadnji broj »Arhiva« i da se time stvarni obujam »Arhiva« nije smanjio. Dalje primjećuje da broj stranica ne može biti mjerilo za vrijednost i kvalitet časopisa. Prof. Miholić na to odgovara, da se slaže s primjedbom, no prosuđivati radnje po kvaliteti je vrlo delikatno pitanje, a osim toga svi urednici postupaju na isti način, kad podnašaju referat o nekom časopisu. Nato prof. Podhorsky primjećuje, da se može broj radova smatrati kao kriterij za ocjenu »Arhiva« i misli, da smo u pogledu našeg časopisa napredovali. Zatim preuzima riječ u ime nadzornog odbora Mag. pharm. Ing. Brajković i kaže, da bi trebao podnijeti izvještaj o radu nadzornog odbora, no budući da nadzorni odbor nije nadzirao rad upravnog odbora, jer nije bio pozivan na sjednice, on prema tome ne može podnijeti izvještaj o radu nadzornog odbora. Misli, da se može u prvom redu prigovoriti radu samog upravnog odbora, a ne kemičarima uopće, kao članovima društva. Kritizira organizaciju stručnih kolokvija, jer se u zadnji čas preko telefona traže predavači. Dalje prigovara neredovitom i sporom izlaženju »Arhiva«. Kaže, da je to jedan od razloga, zbog čega autori radije publciraju u stranim časopisima, nego da čekaju po 15 mjeseci na štampanje u »Arhivu«. Ne može da pohvali rad upravnog odbora iako mora istaći zalaganje tajnika na radu za napredak društva.

Na izlaganje Ing. Brajkovića odgovara prof. Težak, da ima nadzorni odbor pravo bilo gdje i bilo kada nadzirati rad i materijalno poslovanje društva, pa nije krivnja na upravnom odboru ako njegov rad nije nadziran. Što se tiče »Arhiva«, on izlazi sporo, a krivnja je u tehničkim poteškoćama. Redakcioni odbor je zadnji svezak redigirao, čim je primio dovoljni broj radova. Dalje kaže, da se ostvaruje saradnja s kemijskom sekcijom DITH-a u cilju boljeg i redovitijeg izlaženja, i u cilju popunjenja sadržaja takvim temama, da bi časopis mogao bolje služiti tehničkom napretku naših pogonskih inženjera i tehničara, pa bi trebalo, da se redakcioni odbor popuni predstavnicima DITH-a. Na to predlaže prof. Grdenić, da se povjeri upravnom odboru društva, da popuni redakcioni odbor drugovima predloženim po kemijskoj sekciji DITH-a. Skupština taj prijedlog prihvata.

Iza toga prof. Podhorsky predlaže, da se prime podnijeti izvještaji, što skupština usvaja. Skupština isto tako usvaja i prijedlog Ing. Brajkovića, da se dade upravnom odboru razrješnica. U 21 sat prof. Podhorsky zaključuje skupštinu.

Kolokviji Hrvatskog kemijskog društva

U godini 1949. održani su slijedeći kolokviji:

XLII. Kolokvij održan 12. siječnja:

K. Schulz, O određivanju čvrste faze u atmosferi s obzirom na zahtjeve prakse.

XLIII. Kolokvij održan 26. siječnja:

V. Njegovan, Uspomene iz prošlosti kemije i farmacije u Zagrebu.

XLIV. Kolokvij održan 8. veljače:

K. Weber, O nekim metodama određivanja ugljikovog monoksida u krvi.

XLV. Kolokvij održan 23. veljače:

L. Filipović, Jedna modifikacija mikroodređivanja dušika po Dumas-Preglu.

- XLVI. Kolokvij održan 9. ožujka:
V. B. Vouk, Pregled fenomenologije i teorija raspršivanja svijetla.
- XLVII. Kolokvij održan 23. ožujka:
(1) K. Balenović, Primjena Arndt-Eistert-ove reakcije na alfa-aminokiseline.
(2) V. Thaller, Sinteza l-tirozinu homologne beta-aminokiseline.
- XLVIII. Kolokvij održan 20. travnja:
E. Matijević, Elektrolitna koagulacija srebrohalogenida i W. O. Ostwald-ova teorija koeficijenata aktiviteta.
- XLIX. Kolokvij održan 4. svibnja:
V. B. Vouk, Verwey-Overbeek-ova teorija stabilnosti Hofobnih koloida.
- L. Kolokvij održan 18. svibnja:
T. Pinter, O djelovanju i definiciji katalizatora.
- LI. Kolokvij održan 1. lipnja:
D. Sunko, O nekim hidrogenacijama uz Raney-nikalj-katalizator.
- LII. Kolokvij održan 15. lipnja:
V. Vouk, Privlačne i odbojne sile kod stvaranja koacervata (prikaz Langmuir-ove teorije).
- LIII. Kolokvij održan 17. kolovoza:
V. Njegovan, Znanstveni lik I. M. Kolthoff-a prof. univerziteta u Minneapolisu, U. S. A.
- LIV. Kolokvij održan 16. studenog:
(1) B. Težak, Metorika heteropolarnih sistema.
(2) V. Stubičan, »Kompleksna« topivost srebrorodanida.
- LV. Kolokvij održan 14. prosinca:
D. Grdenić, Kristalna struktura živinih alkihlohalogenida (međuatomijski razmak Hg—C).
- LVI. Kolokvij održan 28. prosinca:
M. Mirnik, Utjecaj aktiviteta na strukturu AgJ-precipitata.

Diskusija Hrvatskog kemijskog društva

- I. Opća diskusija održana 29. lipnja:

O elektrolitnoj koagulaciji Hofobnih koloida.

- (1) B. Težak, O kritičnoj raspodjeli jona na granici faza kod koagulacije Hofobnih solova.
 - (2) K. Schulz, Usporedni pregled koagulacije AgJ-sistema u stanju dijaliziranih solova i solova *in statu nascendi*.
 - (3) E. Matijević, Utjecaj promjene koncentracije stabilizacionog jona i koncentracije sola na koagulaciju vrijednost elektrolita kod AgBr-solova *in statu nascendi*.
 - (4) V. Stubičan, Koagulacija AgCNS-solova *in statu nascendi*.
 - (5) V. B. Vouk, Usporedni pregled teorija koagulacije Hofobnih solova s obzirom na eksperimentalne rezultate.
 - (6) M. Karšulin, Teoretske i eksperimentalne podloge koagulacije Hofobnih solova.
- Diskusiji je predsjedavao R. Podhorsky, a tajnik bio je D. Sunko.

Predavanja Hrvatskog kemijskog društva

- I. PREDAVANJE održano 24. kolovoza (u okviru predavanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti): I. M. Kolthoff (Minneapolis, U. S. A.), O fizičko-kemijskim principima analitičke kemije.
- II. PREDAVANJE održano 25. kolovoza: I. M. Kolthoff, (Minneapolis, U. S. A.), Amperometrička titracija.

SEKCIJA KEMIČARA DRUŠTVA INŽENJERA I TEHNIČARA HRVATSKE

Glavna godišnja skupština sekcije kemičara Društva inženjera i tehničara Hrvatske

Glavna godišnja skupština sekcije kemičara Društva inženjera i tehničara Hrvatske održana je dne 18. siječnja 1950. u predavaoni Prirodoslovnog fakulteta na Strossmajerovom trgu 14.

Prisutni: Ban Siniša, Biljčević Predrag, Boltar Milivoj, Delfin Slava, Derner Vikica, Doljak Marijan, Doljak-Gučić Vanja, Gustavson Per, Guštak Evgen, Hahn Viktor, Jerman Ivo, Kolbach Dragutin, Kovač Vladimir, Malčić Juraj, Mirković Vladimir, Mirnik Katarina, Mirnik Mirko, Njegovan Vladimir, Novotny Želimir, Plotnikov Maksimiljan, Podhorsky Rikard, Rajner Ernest, Seiwerth Rativoj, Smolčić-Zerdik Zora, Špelić Ljubica, Šverer Zlatko, Težak Božo, Viličić Vjekoslav, Žerdik Mladen.

U odsutnosti predsjednika J. Dugoševića u 18.15 sati prof. Podhorsky otvara godišnju skupštinu i predlaže, budući da nije prisutan dovoljan broj članova, da u međuvremenu do pravomoćnosti skupštine održi referat M. Žerdik: »Automatska instrumentalna kontrola tvorničkih procesa«. Nakon završenog referata i uspjele diskusije Podhorsky predlaže, da umjesto radnog predsjedništva vodi glavnu godišnju skupštinu potpredsjednik Žerdik, a drugaricu Špelić predlaže kao zapisničara. Prijedlog se usvaja i prelazi na dnevni red:

O radu sekcije podnaša tajnik ing. M. Mirnik slijedeći izvještaj:

Ovim izvještajem želim dati pregled rada naše sekcije u protekloj radnoj godini i analizu uspjeha i neuspjeha s obzirom na postignuće našeg plana.

Rad sekcije odvijao se u glavnom u tri pravca:

- 1) održavanje redovitih sastanaka sa stručnim predavanjima;
- 2) sistematsko prikupljanje referata za »Arhiv za kemiju« i pomoć oko izdavanja
- 3) Izvršavanje tekućih zadataka postavljenih sa strane saveza DIT-ova odnosno izvršnog odbora DITH-a.

Kod analize našega rada moramo odvojiti rad samoga odbora od rada i učestvovanja članova u stručnoj aktivnosti.

Najprije se želim zahvaliti svim onim članovima, koji su se odazivali pozivima odbora i uvijek, kad je to ustrebalo, pružili svoju pomoć. Tu se zahvaljujem najprije onima, koji su održali predavanja na našim sastancima, onima koji su se odazvali pozivu na saradnju u referatnom dijelu »Arhiva« i onima, koji su prilikom Tjedna tehnike napisali kraće popularne članke.

Mislim, da mi nije potrebno naglasiti, da smo željeli saradnju svakog člana, i da bi bilo sasvim krivo shvaćanje, da oni članovi, koji nisu bili na bilo koji način zamoljeni, da nas u našem radu pomognu, da njihovu saradnju ne želimo. Kad smo molili pojedince, da nam pomognu, držali smo se jednog jedinog principa: naći onoga, koji nam može pomoći. Izbor je ovisio jedino o tome, na koga smo se u odboru u času potrebe sjetili, dakle o slučajnom poznavanju rada pojedinca po odbornicima. Kad stupamo pred naše članstvo onda znamo, da to činimo u doba, kad forme našeg rada nisu još nikako poprimitile neki određeni i konačni oblik, kad shvaćanja o radu stručnih udruženja kod nas nisu još nikako sazrela i kad možemo reći, da postoji isto toliko shvaćanja, koliko ima članova. U prvom redu znamo, da članovi nešto od društva očekuju, ako to i nisu uvijek baš direktne materijalne koristi. Mi u odboru smo znali, da društvo u današnjem stadiju ne pruža ni dio onih koristi, koje mogu odnosno moraju članovi da od društva očekuju i traže. Koristi, koje moramo da tražimo, ne smiju biti neke direktne materijalne, nego takve, koje potječu od djelatnosti, koje pojedinci ne mogu s uspjehom da obavljaju i koje su uvjetovane baš uspješnim radom stručnih organizacija. Tu mogu kao najvažnije prednosti društvenoga rada navesti mogućnosti publiciranja svojih radova, mogućnost korištenja društvenom knjižnicom, mogućnost iznašanja rezultata svojih radova na društvenim sastancima i time dobivanje poticaja za daljnji rad ili savjeta za poboljšanje tog rada i mogućnost izmjene iskustava. Ukratko, svega što je potrebno za stručno uzdizanje pojedinca, a što možemo dobiti samo kroz stručne organizacije, koje ne poznaju nikakvih ograničenja uvjetovanih uobičajenim formama organizacije kulturnih i ekonomskih društvenih djelatnosti. Stručno udruž enje ne poznaje niti resornih niti bilo kakvih drugih granica unutar teritorija svog djelovanja i unutar svog zaertanog djelokruga.

Sva nastojanja našeg odbora išla su baš za tim, da se u tom pogledu stvore potrebni organizacioni oblici. Odbor je znao, da se sva naša djelatnost nalazi na početku razvoja, pa se i prednosti društvenog rada vrlo slabo osjećaju, tako slabo, da veliki dio kemičara nije niti osjetio potrebu za radom u našoj organizaciji. Veliki dio inženjera i tehničara kemijske struke nije još ni stupio u redove članova DIT-a. Neka to vrijedi kao poziv svima, koje uslijed pomanjkanja evidencije nismo pojedinačno pozvali da se začlane. Da se razvoj društvene djelatnosti ne razvija brže naprijed, nije kriv odbor, niti uski krug članova, koji saraduju s odborom, nego baš svi oni članovi i nečlanovi, koji su sposobni preuzeti na sebe bilo koje funkcije, a koji su do sada ostali neaktivni. Preuzimanje raznih briga oko raznih sektora rada proširilo bi djelovanje užeg odbora, koji je za sada preopterećen uskim administraciono-organizacionim radovima. Povremeno dobivao je odbor razne sugestije sa strane članova. Iako su takvi prijedlozi obično bazirali na dobrim idejama, nisu mogli biti realizirani, jer u tim prijedlozima nije bilo i predloga u pogledu drugova sposobnih i voljnih, da date sugestije provedu u stvarnost.

Dalje se moram dotaknuti i problema učlanjenja onih stručnjaka, koji po svojim formalnim školskim kvalifikacijama ne bi mogli postati članovi, a koji po svojem radu i službenom položaju spadaju u redove inženjera i tehničara. Tu se misli u prvom redu na racionalizatore i novatore i udarnike. Društvena pravila predviđaju mogućnost začlanjenja. I tu pomanjkanje evidencije onemogućuje odboru sistematsko začlanjivanje. Neka to vrijedi njima kao poziv da se začlane, a svima članovima kao poziv, da nas s takvim drugovima upoznaju i da među njim provedu agitaciju. Isto tako molimo članove da provedu agitaciju među svim ostalim nečlanovima.

Tu moram naglasiti, da narodne vlasti pružaju svu moguću pomoć potrebnu za razvoj našeg društva i postoje svi znakovi, da će ta pomoć biti sve veća i trajnija. A o nama članovima društva ovisi, ukoliko ćemo te pomoći znati iskoristiti i kakve ćemo uspjehe postići u našem radu.

Slično kao što smo mogli kod članova izdvojiti jedan dio, koji nisu saradivali u radu društva, tako i među odbornicima neki nisu aktivno potpomagali rad društva. Najčešće su razlozi zato bili potpuno opravdani. Razlozi bili su u preuzimanju drugih funkcija u drugim društvima, preuzimanje drugih službenih dužnosti ili i bolesti.

Organizaciona povezanost odbora s članstvom postojala je jedino preko obavijesti o sastancima. Te obavijesti slali smo samo na ona mjesta gdje smo znali, da je okupljen veći broj kemičara. Povremeni prigovori o slabom obavještanju nisu potpuno neopravdani, makar je svatko mogao naći načina, da se o sastancima informira, jer se sastanci održavaju redovito. Nadamo se, da će se u buduću preko časopisa, koji će se slati svakih 14 dana besplatno članovima, moći bolje obavještavati članstvo o radu društva. Preduvjet je samo taj, da članovi sami vode brigu o tome, da li su im naslovi u kartoteci točni i da sve eventualne promjene pravovremeno dopisnicama javljaju na naslov: DITH, Pierottijeva 4.

Ukoliko je odbor uspio u svojim nastojanjima da podigne nivo društvenog rada najbolje ćemo prosuditi na osnovu na početku radne godine postavljenog radnog plana i na osnovu postignutih rezultata rada:

1) Sektor štampе. Tu smo si postavili kao zadatak da osiguramo redovito izlaženje stručnog časopisa s 6 brojeva godišnje, s težištem na sistematskom referiranju o svim granama tehnologije, važnima u prvom redu za naš petogodišnji plan. U tu svrhu sekcija je predložila HKD-u uvjete za saradnju i osigurala subvenciju od din 100.000.— za god. za 1949. sa strane GLAVKEM-a. Tehničke poteškoće dovele su do toga, da je broj Arhiva za kem. za 1948. ležao u štampariji od IV. do XI. mjeseca 1949. Tako nismo uspjeli niti pomisliti na neko češće periodičko izlaženje časopisa.

Što se tiče inicijative sekcije u pogledu prikupljanja referata možemo reći da smo uspjeli. Referati u god. 1949. dostojno će reprezentirati ta naša nastojanja. Na redovito periodičko izlaženje Arhiva ne ćemo moći tako dugo pomišljati dok nam se ne osiguraju stalne subvencije, pomoću kojih ćemo moći postaviti potrebni tehnički i administrativni aparat s plaćenim osobljem. Tehnički poslovi oko takvog časopisa daleko su prezamašni da bi ih mogli obavljati na dobrovoljnoj bazi pojedinci u slobodno vrijeme, tim više, što moraju ti isti pojedinci zadovoljavati svim ostalim masovnim zaduženjima. Isto tako moramo misliti na mogućnost honoriranja saradnika počevši od samog urednika, kao što to čine naši ostali stručni časopisi. Jasno je da bi se time troškovi izdavanja povećali tj. najmanje udvostručili.

U pogledu pokretanja posebnog DITH-ovog časopisa stajao je odbor na stanovištu, da je to suviše tako dugo dok ne postanu originalni dio i referatni tehnološki dio svaki za sebe toliko jaki da mogu izlaziti kao posebni časopisi; ili tako dugo dok se krug interesiranih čitalaca ne podijeli u dvije skupine od kojih bi svaka za sebe naručivala samo jedan dio časopisa, i dok se ne ukaže potreba da se tiraža jednog dijela prema drugome nesrazmjerno poveća.

2) Stručna predavanja. Odbor se obvezao da će tokom radne godine prirediti najmanje deset stručnih predavanja. S našim današnjim predavanjem održano je ukupno trinaest predavanja, pa smo u tom pogledu potpuno uspjeli. Uspjeli smo tim više što su ta predavanja razmjerno dobro posjećena. Prosječni posjet iznosi oko 30—50% od ukupnog broja naših članova. Dva predavanja održali smo u zajednici s HKD-om.

3) Upisivanje članova. Sekcija se obvezala povećati broj članova za 10%. Na početku radne godine bilo je začlanjeno 125 drugova a danas 139. Time smo našu obavezu ispunili. Što se samog broja članova tiče moramo konstatirati, da je daleko premalen i da je u njime obuhvaćen samo mali procenat svih stručnjaka kemičara na teritoriju NRI.

Kao naročitu pogrešku odbora shvaćamo, da nije uspio naći mogućnost začlanjivanja najmlađih inženjera i tehničara odmah poslije diplomiranja. U zadnjim godinama diplomirao je priličan broj studenata a začlanilo se ih je vrlo malo. Isto tako je tehnikum apoviralo oko 80 drugova a začlanjen nije niti jedan.

Začlanjena je i većina industrijskih poduzeća na teritoriju NRH. To predstavlja jedan oblik, kojim mogu zainteresirani resori potpomagati rad društva koje indirektno potpomaže uzdizanje njima potrebnih stručnih kadrova.

4) **Knjižnica.** Briga oko knjižnice je vrlo otežana. Nabavljeno je nešto domaćih stručnih izdanja, a za strane časopise koji bi bezuvjetno trebali biti u knjižnici DITH-a nismo dobili potrebnih deviza. Bojimo se da i za godinu 1950. nije DITH-u ništa osigurano.

S izradom bibliografskog popisa nismo počeli, kako smo se na početku godine obvezali. Odbor je stao na stanovište da taj posao ne možemo obavljati sami za sebe niti amaterski, nego da je to stvar ustanova kao što je Sveučilišna knjižnica, Komitet za naučne ustanove, Sveučilište i visoke škole ili Akademija nauka i HKD, da taj posao registracije pridošlih časopisa i ostale literature ne smije biti povremen nego stalan. Novi odbor treba da poduzme potrebne korake.

5) **Popularizacija kemije.** Tu smo se obvezali da će najmanje trojica naših članova održati predavanja u Centralnom narodnom sveučilištu. Naši članovi su održali 2 predavanja, a da odbor nije sudjelovao kod inicijative.

Od tekućih poslova koje je odbor trebao da obavlja i od priredaba kod kojih je traženo sudjelovanje naše sekcije moramo kao najvažnije spomenuti našu saradnju u »Tjednu Tehnike«. Ta kampanjska akcija za popularizacijom tehnike održavat će se vjerojatno svake godine pa bi bilo potrebno da se na nju stalno pripremamo. Naša će se uloga vjerojatno ograničiti u glavnome na sastavljanje članaka i održavanje predavanja. Tu dolaze u obzir predavanja i članci jednostavni, pisani u najpopularnijem obliku kako bi ih mogli razumjeti radnici, djeca pučkih škola ili najviše nižih razreda srednje škole. Prošle godine organizacija same akcije nije pripala nama pa vjerojatno će i dalje pripasti »Narodnoj tehnici« i raznim ustanovama i poduzećima. Za prošlogodišnji Tjedan tehnike naši su članovi pripremili 6 članaka, koji se mogu koristiti i kao predavanja. Koliko je nama poznato ti članci nisu bili korišteni sa strane priređivača.

Naše je društvo bilo pozvano, da dade svoje prijedloge za pojedine naučne radnike, koji bi mogli ući u »Komisiju za tehničke nauke kod akademijskog savjeta FNRJ«.

Kao naročito važno možemo ovdje spomenuti, da je bilo naše društvo i pozvano, da podnese svoje prijedloge Komisiji za nagrađivanje radnika sa područja nauke i kulture pri Vladi FNRJ. Tu treba imati na umu da će u buduće društvo moći predlagati samo takve radove, koji osim uvjeta traženih samim uredbama ispunjuju i uvjet da su poznati članstvu, tj. da su publicirani u društvenom glasilu ili da su izneseni na članskim sastancima. Naši prijedlozi nisu bili uvaženi. Krivnja za to leži u tome što nismo dobili pravovremeno potrebna uputstva pa su naši prijedlozi bili sasvim formalni bez potrebnih elaborata, priloženih radnji i ekonomskih podataka. Komisija te podatke nije prikupljala sama kako smo mi očekivali.

Izveštaj druga tajnika se prima i na prijedlog predsjedavajućeg daje se razješnica staroj upravi. Na prijedlog Jermana skupština usvaja sljedeću upravu:

Ban Slavko, Brihta Ivan, Dugošević Jovo, Delfin Slava, Doljak Marjan, Gustavson Per, Kovač Vladimir, Kolbach Dragutin, Mildner Pavao, Mirnik Katarina, Mirnik Mirko, Podhorsky Rikard, Sajko Branko, Supek Zvonimir, Žerđik Mladen.

U sljedećoj točki odabrani su kao delegati za glavnu godišnju skupštinu DITH-a sljedeći drugovi: Ban, Biljčević, Delfin, Doljak, Dugošević, Gustavson, Jerman, Kolbach, Mirnik K. i M., Podhorsky, Šverer i Žerđik.

Pod razno skupštini je saopšteno, da se u mjesecu veljači održava u Beogradu savjetovanje boraca za visoku produktivnost rada članova DIT-a. Pozivaju se sve ustanove i članovi, da daju podatke o takvim članovima, prvenstveno o racionalizatorima i novatorima, kako bi mogli biti pravovremeno pozvani, da prirede potrebne referate.

Glavna godišnja skupština završena je u 19 sati 45 min.

Kolokviji sekcije kemičara Društva inženjera i tehničara NR Hrvatske

U vremenu od 1. siječnja 1949. god. do 30. prosinca 1949.

XX. kolokvij održan 13. travnja 1949.

P. Gustavson: Izvori aromatskih ugljikovodika za našu kemij-sku industriju.

XXI. Kolokvij održan 27. travnja 1949.

D. Dvornik: Aparature i pribor za izgradnju kemijske industrije

XXII. kolokvij održan 11. svibnja 1949.

a) A. Lahodny: Primjena aluminijske u izgradnji aparature kemijske i srodne industrije.

b) Tjedan tehnike.

XXIII. Kolokvij održan 25. svibnja 1949.

P. Mildner: O hidrolizi drveta.

- XXIV. Kolokvij održan 8. lipnja 1949.
V. Hahn: O metodama određivanja tališta organskih tvari.
- XXV. Kolokvij održan 2. lipnja 1949.
K. Schulz: Higijenski i sigurnosni problemi u kemijskoj industriji.
- XXVI. kolokvij održan 9. studenog 1949.
S. Golubović: Oksidacija parafina u sintetske masne kiseline.
- XXVII. Kolokvij održan 23. studenog 1949. u zajednici s Hrvatskim kemijskim društvom.
A. Peterlin (Ljubljana): O strukturi velikih molekula.
- XXVIII. Kolokvij održan 5. prosinca 1949. u zajednici sa sekcijom strojara i električara DITH-a.
M. Dodero: Izobrazba inženjera na institutu za elektrokemiju i elektrometalurgiju univerziteta u Grenoblu.
- XXIX. Kolokvij održan 6. prosinca 1949. u zajednici sa sekcijom strojara i električara DITH-a.
M. Dodero (Grenoble): Proizvodi elektrokemijske i elektrometalurškijske industrije.
- XXX. Kolokvi j održan 7. prosinca 1949.
D. Sulc: Tehnologija soje i primjena dobivenih produkata.
- XXXI. Kolokvij održan 21. prosinca 1949.
P. Gustavson: Noviji kemijski procesi u industriji nafte i zemnoga plina.